

Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 22.01.1991, sp. zn. Tpj 89/90, ECLI:CZ:NS:1991:TPJ.89.1990.1

Číslo: 21/1991

Právní věta: II. Poškozený má právo podat stížnost proti usnesení povolení obnovy řízení pouze tehdy, byla-li obnova povolena výslovně ve výroku o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 22.01.1991

Spisová značka: Tpj 89/90

Číslo rozhodnutí: 21

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Adhezní řízení, Obnova řízení, Stížnost

Předpisy: 141/1961 Sb. § 142 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 21/II

Stanovisko

trestního kolegia Nejvyššího soudu České republiky z 22. ledna 1991 č. j. [Tpj 89/90](#) k otázce, zda poškozený musí být vyrozuměn o konání veřejného zasedání, v kterém je rozhodováno o návrhu na povolení obnovy řízení podle § 278 odst. 1 tr. ř., a zda má právo podat stížnost proti usnesení soudu, kterým byla obnova řízení povolena (§ 268 odst. 3 tr. ř.).

II. Poškozený má právo podat stížnost proti usnesení povolení obnovy řízení pouze tehdy, byla-li obnova povolena výslovně ve výroku o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody.

(Stanovisko trestního kolegia NS ČR z 22. ledna 1991, č. j. [Tpj 89/90](#))

Z odůvodnění:

Podle poznatků trestního kolegia Nejvyššího soudu České republiky není v praxi soudů jednotně řešena otázka účasti poškozeného v řízení o návrhu na povolení obnovy v případech, v kterých řízení skončilo vydáním pravomocného odsuzujícího rozsudku, jímž bylo také rozhodnuto o náhradě škody.

Proto k uvedené problematice zaujímá trestní kolegium Nejvyššího soudu České republiky k návrhu jeho předsedy podle § 21c odst. 2 zák. č. 36/1964 Sb. ve znění pozdějších novel toto stanovisko:

Podle § 278 odst. 1 tr. ř. obnova řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody, anebo vzhledem, k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele, nebo uložený druh trestu by byl ve zřejmém rozporu s účelem trestu.

O návrhu na povolení obnovy rozhoduje soud podle § 286 odst. 1 tr. ř. ve veřejném zasedání. V neveřejném zasedání může soud rozhodovat jen v případech uvedených v § 286 odst. 2 tr. ř., a to jde-li o zamítnutí podaného návrhu z určitých důvodů.

V této souvislosti je třeba řešit otázku, zda poškozeného, jemuž byl pravomocným odsuzujícím rozsudkem napadeným návrhem na povolení obnovy řízení přiznan nárok na náhradu škody, je třeba vyrozumět o konání veřejného zasedání, v kterém se o návrhu na povolení obnovy rozhoduje. Z ustanovení § 43 odst. 1 tr. ř. o právech poškozeného tuto povinnost dovodit nelze. Podle tohoto paragrafu má poškozený právo činit návrhy na doplnění dokazování, nahlížet do spisů, zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání a před skončením řízení se k věci vyjádřit.

Přípravu veřejného zasedání obecně (bez ohledu na to, o jakou otázku jde) upravuje ustanovení § 233 tr. ř. Podle odstavce 1 tohoto ustanovení předseda senátu o veřejném zasedání vyrozumí prokurátora, jakož i osobu, která svým návrhem dala k veřejnému zasedání podnět, a osobu, která může být přímo dotčena rozhodnutím, jestliže tyto osoby nebyly k veřejnému zasedání předvolány pro nutnou osobní účast.

Z ustanovení § 280 tr. ř. vyplývá, že poškozený nemá oprávnění podat návrh na povolení obnovy řízení. Proto nepřichází v úvahu, aby byl o konání veřejného zasedání vyrozuměn podle § 233 odst. 1 tr. ř. jako osoba, která svým návrhem dala k veřejnému zasedání podnět. Vyrozumět jej o konání veřejného zasedání podle tohoto ustanovení jako osobu, která může být rozhodnutím přímo dotčena, je třeba jen v těch případech, je-li návrh na povolení obnovy řízení podán proto, že vyšly najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody. Jen proti takovému rozhodnutí (resp. jen proti výroku o náhradě škody v původním rozsudku nebo proto, že takový výrok učiněn nebyl) měl také poškozený právo podat odvolání. Je-li návrh na povolení obnovy řízení podán proti výroku o vině nebo proti výroku o trestu, není poškozený osobou, která může být rozhodnutím o tomto návrhu přímo dotčena. Proti takovým výrokům v původním rozsudku poškozený nebyl ani oprávněn podat odvolání. Není rozhodující, že v důsledku povolení obnovy řízení ohledně výroku o vině je dotčeni na něj navazující výrok o náhradě škody, neboť pro poškozeného tu jde o dotčení nepřímé (výrok o vině se ho přímo nedotýká). Po povolení obnovy řízení a zrušení napadeného rozsudku může v dalším řízení opětovně uplatňovat svá práva jako v původním řízení.

Na řešení výše uvedené otázky vyrozumění poškozeného o veřejném zasedání navazuje i odpověď na to, zda poškozený má právo podat stížnost proti usnesení o povolení obnovy řízení. Podle § 142 odst. 1 tr. ř. nestanoví-li zákon něco jiného, může stížnost podat osoba, které se usnesení přímo dotýká nebo která k usnesení dala podnět svým návrhem, k němuž ji zákon opravňuje. Poškozený není podle trestního řádu oprávněn podat návrh na povolení obnovy řízení (§ 280 tr. ř.). Lze tedy jeho stížnost proti usnesení o povolení obnovy připustit jen tehdy, jestliže se ho toto rozhodnutí přímo dotýká. K tomu již bylo shora v souvislosti s otázkou vyrozumění o veřejném zasedání uvedeno, že poškozeného se usnesení přímo dotýká, byla-li povolena obnova výslovně ve výroku o přiznaném

nároku o náhradě škody, v jiných případech (obnova povolena ve výroku o vině nebo ve výroku o trestu) nikoli. Proto jen v tomto jediném případě má poškozený podle § 142 odst. 1 tr. ř. právo podat proti usnesení o povolení obnovy řízení stížnost. Z toho vyplývá i povinnost soudu v takovém případě poškozenému usnesení oznámit (§ 137 odst. 1 tr. ř.). Pro úplnost lze dodat, že shodným způsobem řeší právo poškozeného k podání stížnosti proti usnesení o povolení obnovy řízení i Komentář k trestnímu řádu, Panorama, Praha 1981, díl I., str. 146, vysvětlivka č. 4 písm. g) k § 43 odst. 1 tr. ř.